

Sankt Ibs Kirke – kirken, der blev glemt

Af Per Steenholdt

Historien bag fotoet

Bevæger man sig ud af Roskilde mod nord af Frederiksborgvej, ser man det, der nu er tilbage af Sankt Ibs Kirke. Kirken blev opført omkring år 1100 og er som andre lokale kirker fra den tid opført i frådsten. Kom man fra nord til Roskilde, var det den første kirke, som man mødte. Den var mere end sognekirke for Sankt Ibs sogn, den var også en pilgrimskirke. Den er opkaldt efter apostlen Jakob, der ifølge traditionen er begravet i Santiago de Compostela i Spanien. Den dag i dag er denne spanske by målet for mange pilgrim-

Det gamle kirkerum/pakhus, som det ser ud i dag. Foto: Kasper Jørgensen.

me. Sankt Ibs Kirke var en af de kirker, man skulle besøge, hvis man kom af den nordiske pilgrimsrute, der gik lige forbi kirken.

Sankt Ibs Sogn

Efter reformationen funge-

rede kirken først og fremmest som sognekirke, da pilgrimsrejser gik af mode. Sognet var stort og gik fra den nuværende Havnevej i vest, nordøst om Roskilde og omfattede også 'Hedegårdene'. Roskilde var jo en købstad, så havnen og de fleste af vandmøllerne, der lå i sognet, blev betragtet som hørende til Roskilde. Også mod øst var der en smal strimmel land, hvor vejen til København hørte til Roskilde Købstad. I 1787 havde sognet 98 beboere, hvoraf de fleste boede ved

Haraldsborg Mølle, Sankt Agnes, Ladegårdsmøllen og Hedegårdene.

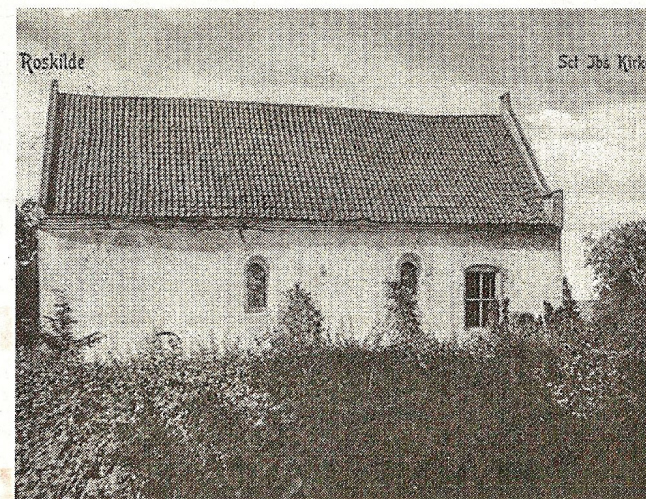
1761

– da kirken blev glemt

Dette år skulle der foretages ejendomsvurderinger af alle byens ejendomme, så man kendte værdien, hvis de skulle brænde. Da vurderingsmændene havde foretaget vurdering af nogle ejendomme ved Strandmøllen, burde kirken have været den næste, men selvom de passerede den på vej mod Trægården, blev den glemt. De glemte nu også at vurdere Domkirken, så de blev sendt afsted igen, og der findes da en beskrivelse af kirken fra dette år, selvom den var glemt.

Hvordan så den ud?

Hovedskibet, som stadig er bevaret, blev naturligvis beskrevet, men man beskrev også tilbygningerne, der senere blev nedrevet: øst-koret, der kun var en smule lavere end skibet, og mod nord tårnet, der var 26 alen højt. I tårnet hang to klokker, og der var i disse bygninger hvælvinger. Mod syd var der også et våbenhus. Kirken havde desuden det sædvanlige kirkeinventar og kunne vist uden pro-

Postkort fra omkring 1906 inden restaurering.

blemer rumme alle sognets beboere med sine 33 stole/bænke. Funktionen som sognekirke blev bevaret til 1808, hvor sognet blev nedlagt og lagt under Sankt Jørgensbjerg Sogn.

Den videre skæbne

1. april 1808 blev det bestemt, at kirken skulle nedrives, og inventaret sælges. Det skete dog ikke. Kirkegården blev ryddet, og der blev sat telte op til spanske soldater, som Napoleon havde sendt til hjælp mod englænderne, og kirken blev indrettet til lazaret. I 1809 blev klokkerne solgt til et kanonstøberi for 252 rigsdaler - noget over vur-

deringen fra 1761, hvor begge klokker blev vurderet til 150 rigsdaler. De var mere værd som kanoner. Hele kirken blev solgt i 1815 for 5300 rigsdaler, også noget over vurderingen fra 1761. Året efter blev koret, tårnet og våbenhuset nedrevet, og den tidligere kirke blev til pakhus. I 1922 restaureres kirken nænsomt og porte fra tiden som pakhus mures til. Da Kasper Jørgensen tog billedet, undrede han sig over, at han ikke kunne se, hvordan man kunne komme op på det store loft. Det undrer også mig. Er der mon nogen, der har været der siden 1922?